

Fabel med flotte scener

Musikk opera

Elysium

Den Norske Opera

Rolf Wallin, libretto Mark Ravenhill.

Etter en idé av Simen S. Skogsrud.

Regi: David Pountney.

Med: Lina Johnson, Ketil Hugaas, Aksel J.S. Rykkvin, Eli Kristin Hanssveen, Nils Harald Sødal, Hege Høisæter m.fl., Den Norske Operas orkester og kor, dirigent Baldur Brönniman.

Sterke inntrykk sitter igjen.

Rolf Wallins musikk bærer ny,yster fremtidsopera.

I science fiction-operaen som hadde urpremière i Bjørvika lørdag er en forhutlet flokk på førti mennesker.

De er isolert på en øde øy, alle som er igjen. Resten av verden er tatt over av «transhumane» vesener med en chip i nakken.

Menneskene introduseres gjennom et barn som ikke får sove, nydelig gestaltet av guttesopran Aksel Rykkvin. Det er kvelden før øyboerne skal fremføre Beethovens *Fidelio* for de transhumane, en årlig påminnelse om deres felles opphav, og gjennom dialogen forstår vi at menneskene ikke vet hvordan de andre ser ut – er de monstre? Moren drømmer likevel om å møte dem, noe hennes vulgære, voldelige mann, som tar henne hardt bakfra før vi får sukk for oss, ikke har videre sans for.

Rik musikk

Ut fra dette spinnes en fabel med flere flotte scener, båret av Rolf Wallins rike musikk. Det er nesten rart at komponisten ikke har laget opera før, når han så lenge har levert musikk med dypt dramatiske kvaliteter, fra små format til fullskala orkesterverk, ofte koblet med film, performance og ny teknologi.

I *Elysium* kommer mye av dette til sin rett, særlig i første akt, i spennende oppbygninger til høydepunktene og med mer lavmælte øyeblikk – som når koret går i ring på en dreiende scene mens de mumlende forbereder seg til forestillingen for de transhuma-

ne. Sitater av Beethoven ligger som et ekstra, vel integrert sjikt og mye lekker klangblanding oppstår – blant annet i Eli Kristin Hanssveens briljante koloraturarie i lek med lignende elektroniske lyder fra orkestergraven.

Lysende Hansveen

Hansveen gjør en av operaens mest lysende roller – bokstavelig talt, kledd i fargerike ledninger og dioder som transhuman – i samspill med Lina Johnson, moren og hustruen som hun utvikler et erotisk forhold til. De to imponerer fra ende til annen, og sammen med en rå Hege Høisæter som desperat kreftsyk nabo greier de å løfte frem temaene operaen kretser rundt med sårbar troverdighet: kampen mot dødeligheten og dominerende menn, ambivalensen i bindingen til barnet – og til den (muligens) reddende teknologien.

Mennene i stykket er mer endimensjonale, selv om de synger og agerer med profesjonell styrke. Ketil Hugaas som kåt ektemann kjemper en kamp for det menneskelige som ikke gjør særlig inntrykk før helt mot slutten og Nils Harald Sødal som de transhumanes leder Coraig er i andre akt tildelt en arie som for fullt blottstiller operaens svakeste element: en libretto som ofte forklarer det man enkelt kunne vist gjennom enklere fortellergrep. Når han synger som en historielærer om menneskenes grusomheter og misforståelser gjennom tidene, tar jeg meg i å gjespe, samme hvor fargesprakende scenen er.

Slik spriker operaen med den monumentale, effektfulle scenografien: mellom det rike musikalske materialet og de dyktige utøverne og en libretto og regi som glir over i det banale, særlig i andre akt, der også musikken flater noe ut.

Likevel sitter sterke inntrykk igjen etter *Elysium*. Ikke minst av operaens vilje til å la huset være en arena for å stille også ubehagelige spørsmål, om nåtid og fremtid, i en spektakulær form med musikken i hovedrollen.

Astrid Kualbein